

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.

www.

www.

www.

Ghaemiyeh

.com

.org

.net

.ir

امام حسین عليه السلام

و اصلاحات

محمد رضا مانی فر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امام حسین علیه السلام و اصلاحات

نویسنده:

محمد رضا مانی فر

ناشر چاپی:

مجهول (بی جا ، بی نا)

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	امام حسین(ع) و اصلاحات
۶	مشخصات کتاب
۶	دیباچه
۷	اسلام و اصلاحات
۱۱	قیام عاشورا و اصلاحات
۲۲	درباره مرکز

پدیدآورندگان: نویسندگان محمد رضا مانی فر

ناشر: نویسنده محمد رضا مانی فر

عنوان اصلی امام حسین (ع) و اصلاحات

صفحه: ۹-۲۳

جلد: ۸

زبان: فارسی

تاریخ: ۱۳۸۱ شمسی

موضوع: معنا و مفهوم اصلاحات - اسلام و اصلاحات - قیام امام حسین و اصلاحات

دیباچه

«اصلاحات»، واژه‌ای است که همواره نمودی از «زیبایی و جلوه‌ای از «حرکت رادر بر می‌گیرد. این واژه که در لغت به معنای «به کردن»، «نیک کردن»، «بسامان کردن» و «سازش دادن است زیبا می‌نماید؛ زیرا تلاش کوشش و جهد انسان و جامعه انسانی در زدودن «ضعف‌ها» و بسامان کردن «امور»، احساسی از شور و شعف را با خویش به همراه دارد که جز «زیبایی لغتی مناسب بیان آن نیست اما این واژه «حرکت»، «جوشش و «تکاپو» را نیز در برمی‌گیرد، زیرا تلاش و کوشش انسان و جامعه انسانی در راه پیمایی به سوی «آرمان‌ها» و «ایده آل‌ها»، جز با «حرکتی مستمر»، «کوششی مداوم» و «تلاشی مضاعف امکان‌پذیر نیست از سویی دیگر، «اصلاحات در بیان دانشمندان اصول لفظ و واژه‌ای «مشترک است زیرا در دیدگاه هر انسان و هر جامعه انسانی «آرمان‌ها، تعریفی و «حرکت‌ها، بیانی است از این روست که «اصلاحات بنا به خاستگاه فردی و اجتماعی تعریفی «مشخص و «ویژه می‌یابد، که گاه ممکن است فرسنگ‌ها این تعاریف از یکدیگر فاصله داشته باشند. شاید از این منظر و چشم‌انداز، «اصلاحات سرنوشتی چون سرنوشت لغاتی مانند «آزادی»، «حقوق بشر» و... پیدا می‌کند که فرموده حضرت مولانا درباره آن صدق می‌کند: هر کسی از ظن خود شد یار من و ز درون من نجست اسرار

من از این روست که اگر می‌خواهیم از «اصلاحات سخن بگوئیم و آن‌گاه به بررسی حادثه ای بزرگ چون حادثه «عاشورا» در سال ۶۱ هجری قمری و تحلیل رابطه آن با «اصلاحات پردازیم باید در نخستین گام به تعریفی دقیق روشن شفاف و واضح از «اصلاحات دست‌یابیم از سویی دیگر، لازم است که منابع شناخت و ره‌نمایی ما به سوی دست‌یابی به تعریف دقیق این واژه نیز مشخص و معین شود، تا بتوان بنیادی رفیع را بر پایه‌هایی مستحکم بنا نمود. در این مقاله آنچه درباره «اصلاحات و نسبت آن با «قیام امام حسین بن علی (ع)» به رشته تحریر در می‌آید، فقط بر اساس دیدگاه منابع اساسی «مکتب اسلام و مذهب شیعه است از این رو، در این مقاله بارها به قانون اساسی تغییرناپذیر و جاودان مکتب قرآن کریم سخنان پیامبر بزرگوار اسلام حضرت محمد بن عبدالله (ص) و سخنان امامان بزرگوار «شیعه» استناد می‌شود. امید که این مقاله تحقیقی مورد توجه پژوهش‌گران ارجمند و جست‌وجوگران ناآرام «حقیقت‌قرار‌گیر» قرار گیرد.

اسلام و اصلاحات

سخن از «اصلاحات و رابطه آن با مکتب «اسلام بدون در نظر گرفتن به پدیده ای چون «تاریخ و مبحثی چون «تکامل تاریخ از دیدگاه اسلام امکان‌پذیر نیست زیرا پاسخ به این پرسش که دگرگونی‌های تاریخی تصادفی و یا بر اساس قانون و قاعده است در نگرش ما به پدیده «اصلاحات بسیار مؤثر است در نگاه اول (تصادفی بودن دگرگونی‌ها)، اصلاحات به منزله گام‌های التیام بخش تسکین دردهای اجتماع خیانت‌تخدیر و نارواست در این نگاه اصلاحات سنگ‌اندازی بر سر راه تکامل جامعه و ورود در صف دشمنان تکامل جامعه می‌نماید، زیرا گام‌های اصلاحی شکاف‌های

اجتماعی را، که مقدمه «پیشرفت جامعه است می کاهد و آهنگ ستیز را در جامعه کند می کند. کندی این آهنگ به تأخیر موعد جهش و انقلاب می انجامد که برابر با توقف جامعه در مرحله پیشین و تأخیر «تکامل است اما در نگاه دوم که اسلام نیز به آن معتقد است و در قرآن کریم آمده است تاریخ یک درس منع شناخت موضوع اندیشه مایه تذکر و «آینه عبرت است در دیدگاه قرآن این گمان که اراده ای گزاف مشیتی بی حساب و بی قاعده سرنوشت های تاریخی را دگرگون می سازد، جایگاهی ندارد؛ قرآن به صراحت و روشنی بیان می کند که قاعده ای ثابت و قانونی تغییرناپذیر بر سرنوشت اقوام و ملل پیشین حاکم است (فهل ينظرون الا سنته الاولين فلن تجد لسنة الله تبديلا و لن تجد لسنة الله تحويلاً). آیا این مردم جز روشی که بر ملل پیشین جاری شده است انتظاری دارند؟ هرگز در قانون خداوندی تبدیل (جانشینی قانونی به جای قانونی دیگر) و یا تغییر (دگرگونی یک قانون نخواهی یافت نکته ای دیگر را نیز که قرآن کریم به روشنی بیان می کند و «آموزنده می نماید، بهره گرفتن از قوانین الهی در تاریخ است که با توجه به آن مردم می توانند سرنوشت خود و جامعه خویش را نیک یا بد گردانند. این به آن معناست که «قوانین حاکم بر سرنوشت ها، در حقیقت یک سلسله واکنش ها و بازتاب ها در برابر کنش ها و اعمال است اعمال معین و مشخص اجتماعی بازتاب های مشخص و معینی به دنبال دارند. از این رو، در دیدگاه قرآن و به دنبال آن مکتب «اسلام، تاریخ با آن که با «قوانین قطعی و تخلف ناپذیر اداره می شود، نقش انسان آزادی انسانی

و اختیار انسانی را به هیچ وجه محو نمی گرداند. قرآن مجید، آیات بسیاری در این باره دارد که آیه ذیل نمونه ای کوتاه و گویا از این نگرش اسلامی است (ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بانفسهم؛ پروردگار، سرنوشت هیچ ملتی را دگرگون نمی سازد، مگر آن که آن ملت خواهان تغییر و دگرگونی شوند. براساس این نگرش و بینش تاریخ مانند طبیعت به حکم درون مایه خویش متحول و دگرگون شده است حرکت به سوی «کمال»، لازمه درونی اجزای طبیعت و از آن جمله تاریخ است تاریخ فقط «حیوان اقتصادی نیست و تکامل تاریخ فقط جنبه فنی تکنیکی و آنچه بدان «تمدن نام می دهند، ندارد. این تکامل گسترده و همه جانبه است و همه عرصه های معنوی و فرهنگی انسان را در بر می گیرد و سبب آزادی انسان از وابستگی های محیطی و اجتماعی است انسان به سبب همه جانبه بودن تکاملش به تدریج از وابستگی اش به محیط طبیعی و اجتماعی کاسته می شود و به نوعی وارستگی که به وابستگی به عقیده ایمان و ایدئولوژی تعبیر می شود دست می یابد و آزادی کامل معنوی را به آغوش می کشد. در این دیدگاه نبردهای پیش برنده تاریخ که انسانیت را به جلو برده است و به تکامل رسانده است نبرد میان انسان متعالی مسلکی و وارسته از خودخواهی با منفعت پرستی و نبرد انسان وابسته به عقیده ایمان و ایدئولوژی با انسان بی مسلک خودخواه منحط حیوان صفت و فاقد حیات عقلایی و آرمانی بوده است تاریخ گذشته و حال شاهدهی بر این مدعاست که نبردهای انسانی به تدریج جنبه ایدئولوژیک پیدا کرده و خواهد کرد و انسان نیز به تدریج

به مرحله انسان آرمانی پای می گذارد؛ تا آن جا که در نهایت حکومت عدالت یعنی حکومت کامل و ارزش های انسانی که از آن به «حکومت مهدی تعبیر شده است مستقر خواهد شد و از حکومت نبردهای باطل حیوان مآب خودخواه و خودگرا اثری بر جای نخواهد ماند. از این رو، در این بینش اصلاحات به هیچ وجه محکوم نیست زیرا نه عاملی سردکننده وجود دارد و نه تاریخ راه خویش را از میان ستیز انفجارآمیز و انقلاب می پیماید تا «اصلاحات مانع از انفجار شود و جلوی حرکت تکاملی تاریخ را بگیرد. عامل اصلی حرکت تاریخ فطرت و سرشت تکامل جو و قناعت ناپذیر است که به هر مرحله ای رسد، مرحله دیگر را آرزو می کند و به جست و جوی آن بر می خیزد. «اصلاحات، آرام آرام به مبارزه انسان «حق طلب، با انسان «حق ستیز» کمک می کند و آهنگ حرکت تاریخ را به سود «حق باوران، تند می کند. فسادها، تباهی ها و پلشتی ها کمک به «حق ستیزان است نه «حق باوران». «اصلاحات از این منظر به منزله طی فرآیند «رسیدن میوه بر شاخه درخت است و بس نه انفجار دیگ بخار. اگر با آفات درخت سیب مبارزه شود و به طور مرتب به آن رسیدگی گردد، میوه بهتر، سالم تر و زودتر به بار خواهد نشست «اصلاحات، چه در عرصه فرد و چه در عرصه اجتماع در دیدگاه مکتب اسلام نه فقط لازم که امری بسیار ضروری است شاید هیچ دستوری از دستورهای عملی اسلام به اندازه دستور «امر به معروف و نهی از منکر» روایت کننده و شاهد این مدعا نباشد؛ در قرآن کریم در این باره آمده است (ولتکن منکم امه

يدعون الى الخير و يامرون بالمعروف و ينهون عن المنكر و اولئك هم المفلحون. و بايد گروهی از شما باشند که به سوی خير دعوت کنند و به کارهای خير فرمان دهند و از زشتی ها باز دارند و اينان رستگارانند. اين امر اصلاحی آن چنان در فرد و جامعه آثار مفیدی بر جای می گذارد که امام محمد باقر (ع) می فرماید: «بوسیله اين اصل ساير دستورها زنده می شود، راه ها امن می گردد، کسب ها حلال می شود، مظلوم به صاحبان اصلی بر گردانده می شود، زمين آباد می گردد، از دشمنان انتقام گرفته می شود و کارها رو به راه می شود.» «امر به معروف و نهی از منکر»، نماد و شاخصه اصلی اصلاحات در جامعه است و آثار بسيار خوبی در جامعه بر جای می گذارد، اگر اين اصل عملی فقط در دایره فرد محدود نماند و به عرصه اجتماع کشانده شود و ساختار قدرت را در جامعه دربر گیرد، آن گاه می توان به راحتی خورشید تابناک آن را در جامعه تماشا کرد. اما، شاید یادآوری اين نکته لازم باشد که اگر سخن از اصلاحات به میان می آید، منظور در برابر «انقلاب نیست يعنی نباید اين گونه پنداشت که در مکتب اسلام، «اصلاحات در برابر «انقلاب است در قرآن کریم به هرگونه حرکت که سبب بازگرداندن و یا هدایت فرد و جامعه به سمت «رستگاری مورد نظر اسلام شود، اصلاحات گفته می شود. حال ممکن است اين حرکت آرام و تدريجی یا تند و پرشتاب باشد که در هر دو صورت اين حرکت در دایره «اصلاحات قرار می گیرد.

قيام عاشورا و اصلاحات

با توضیحی کوتاه درباره مفهوم «اصلاحات از دیدگاه مکتب «اسلام و بيان کوتاهی در مورد حرکت های اجتماعی و تحولات تاریخی از دیدگاه

این مکتب اکنون می توانیم به بررسی و تحلیل قیام عاشورا و آموزه های آن از جمله «اصلاحات پیردازیم در بررسی هر پدیده اجتماعی باید در گام نخست به بررسی و تحلیل ابعاد گونه گونه آن و علل پدید آمدن آن پیردازیم تا در درک پدیده مورد نظر، بتوانیم موفق عمل کنیم شاید نقل این سخن مرحوم استاد عبدالحسین زرین کوب در کتاب «تاریخ در ترازو» بی مناسبت نباشد، آن جا که می فرماید: «آنچه که برای نویسنده و مورخ ضرورت دارد، به گمان من رهایی از حال است از زمان حاضر. مورخ که می خواهد یک قسمت از گذشته را ادراک درست کند و آن را درست در مختصات زمانی و مکانی خویش جای دهد، باید فاصله ای را که بین او و گذشته هست در نوردد. آمادگی نویسنده و مورخ دانستن بیشتر از این حوادث و واقعیات گذشته نیست نداشتن آنچه امروز وی را از هم جوشی با گذشته باز می دارد، نیز شرط آمادگی است ممکن است که مورخ بتواند برای بنای مینیاتوری که می خواهد از یک گذشته بسازد، از مصالح و مواد جمع آمده آنچه را برای کار او مناسب است بر دارد و باقی مواد را کنار بگذارد. تاریخ را مینیاتور خواندم و این از آن روست که می پندارم گذشته ای را که تمام یک دنیای طی شده است یک انسان حقیر محدود، نمی تواند بازسازی کند. فقط وقتی دو مینیاتور که دو مورخ از یک گذشته نقش کرده اند، هر دو ممکن است با وجود تفاوت هایی که دارند، یادآور گذشته و حتی تصویر آن باشند که هر دو با یک نوع «پرسپکتیو»، با یک نوع هندسه و یا یک نوع اندازه سازی درست شده باشند. از اینجاست که

وحدت تکنیک و بررسی قواعد و اصول فنی اهمیت پیدا می کند و بی آن نمی توان توفیق مورخ و یا نویسنده را در بازسازی گذشته تقدیم کرد.» از این رو، درک اوضاع زمان و مکان در بسترسازی قیام خونین حضرت حسین بن علی (ع)، در بررسی این واقعه شگرف امری لازم و واجب است برای آشنایی با اوضاع زمان و مکان باید اندکی به گذشته بازگردیم شاید، سقیفه بنی ساعده آغازی بر سعی ما در فهم اوضاع شکل گیری قیام حسین بن علی (ع) باشد: با آن که هنوز دو ماه از اجتماع پرشور غدیر و سخن تاریخی رسول گرامی اسلام (ص) نمی گذشت با رحلت آن فرستاده پروردگار، گروهی از مهاجران و انصار، بی توجه به آنچه رسول به زبان جاری ساخت در مکانی به نام «سقیفه بنی ساعده گرد هم آمدند، و بر سر جانشینی او به گفتگو نشستند؛ در حالی که علی (ع) و بنی هاشم در خانه پیامبر خدا به نماز خواندن و به خاک سپردن آن حضرت مشغول بودند، همه در اندیشه بودند که چگونه نامزد خویش را بر کرسی جانشینی نشانند. سرانجام جدال بالا گرفت ابوبکر، با خواندن روایتی «امامت خاص قریش است، که آن را به پیامبر منصوب کرد، انصار را از میدان به در کرد. برخی از مهاجران حاضر در صحنه با تعاریف یکدیگر و گفتگو با هم ابوبکر را پیش افکندند و سرانجام علی (ع) را که دو ماه قبل به جانشینی پیامبر برگزیده شده بود، از حق خویش محروم کردند و از این جا خلافت دو ساله خلیفه اول آغاز شد و نخستین گام ها در انحراف جامعه اسلامی از: منع روایت احادیث پیامبر گرامی اسلام (ص)

به منظور به فراموشی سپردن آن برداشته شد، احادیث دروغین جعل گردید و ترویج این باور که رأی و نظر خلیفه نیز مانند رأی پیامبر است ترویج یافت با فوت خلیفه اول نوبت به خلیفه دوم عمر رسید. در زمان خلیفه دوم انحرافات بزرگی در جامعه اسلامی روی داد که به سبب توسعه جامعه اسلامی و مرزهای آن دامنه انحرافات وسیع تر بود، از آن جمله ترویج سیاست برتری جویی برای قریش و نژاد عرب ایجاد نظام طبقاتی در جامعه اسلامی پدید آوردن ذوی القربی اهل بیت و یاران نزدیک برای پیامبر (ص) جهت منتسب دانستن فضایی که برای اهل بیت (ع) در قرآن و سخن پیامبر (ص) وجود دارد به آنان تداوم جلوگیری از نشر حدیث پیامبر (ص)، حبس صحابه در مدینه صدور اجازه رسمی از مقام خلافت برای نشر افکار بنی اسرائیل در میان مسلمانان عمل خلیفه به رأی خود و خلاف نص صریح کتاب و سنت پیامبر (ص) همان گونه که در دوران ابوبکر نیز پی گیری شد و روایت کردن حدیث در تأیید سیاست حکومت و به ناروا آن را به پیامبر (ص) نسبت دادن عمر در ذی الحجه سال بیست و سوم هجری با خنجری که در پهلوی او فرو شد، در بستر افتاد و پس از چند روز در گذشت او، پیش از مردن شش تن از یاران پیامبر؛ یعنی علی (ع)، عثمان زبیر، سعد پسر ابی وقاص عبدالرحمان پسر عوف و طلحه را، که در آن روز در مدینه نبود، نامزد کرد تا به مشورت پردازند و در مدت سه روز خلیفه مسلمانان را تعیین کنند. در پایان سه روز، عبدالرحمان نزد علی رفت و گفت «اگر خلیفه

شوی به کتاب خدا و سنت رسول خدا و سیرت دو خلیفه پس از او رفتار خواهی کرد؟» علی (ع) گفت «امیدوارم در حد توان و علم خود رفتار کنم» و چون از عثمان پرسید، گفت «آری» با خلافت تقریباً دوازده ساله عثمان انحرافات دیگری در جامعه اسلامی به وجود آمد که عبارتند از: اختصاص فرمان رویی شهرها، به افراد قبیله خود (بنی امیه و گشودن در خزانه مسلمانان به روی خویشان و نزدیکان خود، به نام صله رحم این موارد، تنها انحرافات نبود که در زمان خلفا پدید آمد که خود، سبب ساز بروز انحرافات دیگری در جامعه اسلامی شد: ضلالت گمراهی ظلم و ستم در جهان اسلام پای گرفت و پارسایی و پرهیزگاری از میان مردم رخت بریست با کشته شدن عثمان و هجوم مردم به در سرای علی (ع) آن حضرت در ابتدا با نپذیرفتن این مسئولیت به مردم آثار انحراف سال های پیشین را گوشزد می کند: «مرا بگذارید و دیگری را به دست آرید که پیشاپیش کاری می رویم که آن را رویه هاست و گونه گون رگهاست دل ها برابر آن بر جای نمی ماند و خردها بر پای همانا کران تا کران را ابرفته پوشیده است و راه راست ناشناسا گردیده و بدانید که اگر من درخواست شما را پذیرفتم با شما چنان کار می کنم که خود می دانم و به گفته گوینده و ملامت سرزنش کننده گوش نمی دارم و اگر مرا واگذارید هم چون یکی از شمایم و برای کسی که کار خود را بدوی سپارند، بهتر از دیگران فرمان بردار و شنوایم من اگر وزیر شما باشم بهتر است تا امیر شما باشم» با این حال

مردم آن چنان برای بیعت به او هجوم آوردند که آن حضرت می فرماید: «چنان بر من هجوم آوردند که شتران تشنه به آبشخور روی آرند و چراننده پای بند آن ها را بردارد و یکدیگر را بفشارند، چندان که پنداشتم خیال کشتن مرا در سر می پروراند یا در محضر من بعضی خیال کشتن بعضی دیگر را دارند.» بیعت مردم آغاز حکومت تقریباً پنج ساله حضرت علی (ع) شد و آن حضرت که راهی جز «اصلاحات علوی در زدودن انحرافات و بازگشت به آغاز پیش از انحراف را در برابر خود نمی دید، برنامه عملی حکومت خویش را برای اجرای «عدل در جامعه اسلامی قرار داد، ولی افسوس که جامعه اسلامی تاب «عدالت و «اصلاحات او را نداشت و فتنه های قاسطین مارقین و ناکثین که در سه جنگ داخلی (جمل صفین و نهروان تجلی یافت شاهی بر موانع اساسی اصلاحات علوی بود. سرانجام پس از پنج سال ستیز بی امان با منحرفان از راه مستقیم حقیقت آن حضرت به شمشیر یکی از همان منحرفان در محراب عبادت به شهادت رسید، در حالی که سردسته مخالفانش معاویه پسر ابوسفیان خویش را در چند قدمی وصال خلافت و انتقام از علی (ع) و فرزندان و خاندان او می دید. با شهادت امام علی (ع)، نوبت به امامت و به دنبال آن خلافت امام حسن (ع) رسید که مردم با وی بیعت کردند، ولی معاویه که از انحراف جامعه اسلامی حداکثر استفاده را می برد، با لشکری انبوه به جنگ امام آمد و از سویی دیگر، با فریب نیرنگ زر و زور اطرافیان و سرداران سپاه امام را به خویش مایل ساخت که سست عنصری

آنان امام حسن (ع) را در کار زار نبرد از پای درآورد و اوضاع را آن چنان کرد که حتی شهادت امام و یاران اندکش چاره ساز نبود، زیرا زمینه مساعد شهادت که آن را به یک پدیده اجتماعی تأثیرگذار مبدل سازد، فراهم نبود. معاویه با جنگ روانی پرده پوشی حقایق و شایعه افکنی آن چنان اوضاع را وارونه کرده بود که راه هرگونه ستیز و مبارزه مستقیم را از امام و یارانش سلب کرده بود. در این اوضاع تنها راهی که می توانست از «حقیقت مغلوب چهره ای پیروزمندانه سازد، صلح با معاویه با شروطی چند بود، از جمله این شروط عمل معاویه در حکومت به کتاب خدا، سنت پیامبر (ص) و عدم تعیین جانشین از سوی معاویه بود. اما، معاویه چندان به این عهد و پیمان وفادار نماند و به سرعت این پیمان را نقض کرد، تا آن جا که خود در یک سخن رانی در جمع مردم کوفه چنین گفت «من برای نماز و روزه با شما نمی جنگیدم من برای حکومت بر شما، کارزار می کردم .. آگاه باشید، آنچه را من با (امام حسن پیمان بستم زیر این دو پای خویش می نهم» شاید، درست در همین زمان بود که خلافت شأنی همانند سلطنت پیدا کرد و خلیفه همانند سلطان شد و در زمان نسبتاً کوتاهی پس از وفات پیامبر (ص)، خلیفه درباری چون دربار قیصر و کسری یافت و همه دستاوردهای جدی جامعه اسلامی در روزگار پیامبر، حتی در ظاهر، مورد بی حرمتی و تعرض قرار گرفت لعن بر علی (ع) برگل دسته ها و منابر، فساد بی اندازه در خزانه مسلمانان دنیاگرایی بی حد و حصر خلیفه و اطرافیان همه دستاوردهای خلافت معاویه در جامعه

اسلامی بود. با شهادت امام حسن (ع) که معاویه به طور غیر مستقیم در آن نقش آفرینی کرد، نوبت به امامت امام حسین (ع) رسید و از آن جا که بر اساس عهدنامه میان امام حسن (ع) و معاویه پسر ابوسفیان تا زمان زنده بودن معاویه او می بایست خلیفه مسلمانان باشد، امام حسین (ع) فقط به هدایت و ارشاد مردم در مدینه می پرداخت با فرا رسیدن زمان مرگ معاویه او در صدد برآمد بر خلاف مفاد عهدنامه پسرش یزید را بر کرسی خلافت نشاند. اگر معاویه در ظاهر قوانین اسلامی را رعایت می کرد، فرزندش یزید حتی در ظاهر نیز به این مسائل پای بند نبود و به بوزینه بازی و شراب خواری مفرط می پرداخت در این اوضاع که فردی شناخته شده به فساد و بی دینی بر مسند خلافت نشسته بود و با این که خلیفه مسلمین بود به مقدسات دینی توهین می کرد، دیگر مشکلات پیچیده سیاست بازی های معاویه وجود نداشت و راه برای ابراز آشکارا، صریح و بی پرده اندیشه های اصلاحی در جامعه فراهم شده بود. از این رو، امام حسین (ع) زمانی که یزید از او طلب بیعت کرد، آشکارا به مخالفت برخاست و آماده برای آغاز نهضتی اصلاحی در جامعه گردید؛ نهضتی با انگیزه اصلاح ریشه ای امور. شاید سخنان او در وصیت نامه اش خطاب به برادرش محمد بن حنفیه بهترین سند بر بیان چنین مطلبی باشد، آن جا که می فرماید: «انگیزه نهضت و انقلاب من هوا و هوس و تمایلات بشری نیست هدف من فساد و ستمگری نیست بلکه هدف من اصلاح اوضاع نابسامان امت جدم پیامبر (ص) است هدف من امر به معروف و نهی از منکر است» از این روست که دیگر سکوت

را جایز نمی داند و به حرکت در می آید. به میان اصحاب پیامبر (ص) می رود و در اجتماع پرشور حج آنان را با فریاد فرا می خواند و برای انحراف ایجاد شده در امت جدش و بی مسئولیتی نخبگان جامعه را شماتت می کند. بر دنیاطلبی آنان می تازد و آنان را به بازگشت به خویش و اصلاح خود و جامعه دعوت می نماید و خود پای به میانه میدان ستیز با قدرت حاکم یزید می گذارد. شاید خود نیز می داند، نمی تواند به تنهایی دست به اصلاح زند، ولی بر این نکته اطمینان دارد که «خون سرخش در این روزگار، می تواند خلقی را به خروش وا دارد و خون تازه زندگی را بر اندام مرده جامعه تزریق کند. او تنها به اصلاح و احیای جامعه اسلامی می اندیشد و خود را برای پذیرش هزینه های این امر، آماده می سازد. شاید از این روست که در هنگامه نبرد نابرابر روز «عاشورا» که عزیزان خویش را یکی پس از دیگری از دست می دهد، از اعماق دل با پروردگار می گوید: «بیش از این دیگر نمی توانستم» او در راه اصلاح جامعه اش حاضر است که با «مردن خویش تضمین «حیات یک ملت را دهد و در راه این هدف «مقدس ابایی ندارد که جان عزیزترین عزیزانش را فدا کند که در مکتب اسلام «فدا کردن جان در راه اهداف عالی مکتب به منظور اصلاح «جامعه مکتبی، عملی ستودنی و تحسین برانگیز است قیام «عاشورا» این «تابلوی حماسه که آئینه تمام نمای «اصلاحات و «اصلاح طلبی در جامعه اسلامی است در مکتب اسلام و برای پیروان آن آموزه های بسیاری به دنبال دارد که برخی از آن ها عبارتند از: الف روحیه

«اصلاح طلبی در جامعه اسلامی امری ضروری و لازم است که فقدان آن می تواند، آثار زیان باری را به همراه داشته باشد. همان گونه که در انحراف جامعه اسلامی از مسیر راستین در پس از رحلت پیامبر گرامی اسلام فقدان آن کار را به جایی رساند که فردی چون حسین بن علی (ع) ناگزیر از فدا کردن جان خود شد. ب اصلاح طلب و حرکت «اصلاح طلبی، اگر می خواهد در جامعه ای به سرانجام رسد، بدون در نظر گرفتن اوضاع زمان و مکان و غافل شدن از آن ره به جایی نخواهد برد. چنان که امام حسین (ع) در دوران حکومت معاویه که چهره آشکار حقیقت در سیاست بازی های معاویه و دستگاه هیئت حاکم مکتوم بود، بهترین راه برد را سکوت و بسترسازی قیام عاشورا می دید تا با فوت معاویه مجالی دیگر برای حرکت های بارز و آشکار به وجود آید. ج آرمان «اصلاحات و حرکت «اصلاحی باید کاملاً مشخص شفاف و روشن باشد و از کلی گویی و ابهام آفرینی پرهیز شود. چنان که در جریان قیام عاشورا، امام در سخنرانی هایش از هدف قیام و حرکت مورد نظر قیام به صراحت سخن می گوید، تا این حرکت «اصلاحی به ابهام دچار نشود.» رهبران یک حرکت «اصلاحی باید در سیر «اصلاحات هر حرکتی را از خود آغاز کنند و با فرا فکنی سعی نکنند مجالی برای فرار خود و خانواده خود از زیر بار شعارها و حرکت های اصلاحی فراهم کنند که این امر سبب شکست «اصلاحات و بی اعتقادی مردم می شود. در قیام عاشورا، شهادت امام فرزندان و اقوامش در صحرای کربلا، خود بهترین دلیل بر حقانیت هدف و اصالت «نهضت اصلاحی بوده.»

«اصلاح طلبان در یک جامعه

اسلامی باید خویش را برای پرداخت هزینه های عمل اصلاحی خود آماده سازند که جز این «اصلاحات با شکست مواجه می شود. امام حسین (ع) بر اثر پای فشاری بر اهداف آرمانی خود و پرداخت هزینه هایی چون شهادت خود و یارانش و اسارت خاندانش توانست مخالفان «اصلاحات را به پذیرش شکست وا دارد و خویش و حرکت انقلابی اصلاحی خود را جاودانه سازد. و) نومیدی و یأس نشانه های زندگی کافران و آفت اساسی به ثمر رسیدن یک حرکت اصلاحی است زیرا این عامل روحیه انسان را تضعیف می کند و گام های استوار و اراده محکم او را به لغزش و لرزش دچار می سازد. در صحنه های حساس بسیار پر درد عاشورا، تنها روح «توکل به پروردگار یکتا و سپاس او در سخت ترین لحظات بسیار آموزنده می نماید.

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریان‌های اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می‌نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

